

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **J. S.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2017, č. j. KUOK 101083/2017, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 23. 5. 2019, č. j. 72 A 77/2017 – 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši **3 400 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Jeseník ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. MJ/19835/2017/ODSH/Neu, č. j. MJ/37260/2017/ODSH/Nel, bylo rozhodnuto o správním deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, za který byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které bylo žalovaným zamítnuto jako opožděné. Žalovaný konstatoval, že napadené prvostupňové rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím zmocněnce dne 18. 7. 2017 do datové schránky. Od uvedeného data počala běžet lhůta pro podání odvolání v délce 15 dnů. Poslední den lhůty připadl na 2. 8. 2017; odvolání bylo prostřednictvím zmocněnce podáno dne 7. 8. 2017, tedy po marném uplynutí lhůty pro podání odvolání.

[3] Krajský soud v záhlaví citovaným rozsudkem napadené rozhodnutí žalovaného, které žalobkyně napadla žalobou, zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Konstatoval,

že při jednání bylo postaveno najisto, že odvolání žalobkyně bylo správnímu orgánu prvního stupně doručeno v elektronické podobě, avšak nemělo kvalifikovanou podobu, neboť neobsahovalo platný kvalifikovaný certifikát. Krajský soud k tomu odkázal na právní úpravu týkající se doručování, přičemž konstatoval, že podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě (internetu) nemusí být podepsáno zaručeným elektronickým podpisem za podmínky, že bude do 5 dnů potvrzeno v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem, popřípadě doplněno písemně nebo ústně do protokolu. Žalobkyně doplnila své podání dne 7. 8. 2017 v zákonem stanovené pětidenní lhůtě a na její podání je tak nutno nahlížet jako na bezvadné a podané včas.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel uvedl, že krajský soud posoudil a vyhodnotil podání odvolání žalobkyně, aniž by byly ve spisovém materiálu k dispozici důkazy o tvrzených skutečnostech. *Print screenem*, který žalobkyně předložila, nelze prokázat, že se odvolání dostalo do sféry správního orgánu; k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 6/2015 - 37.

[6] Ačkoliv krajský soud obdržel zprávu o tom, že podání bylo automaticky odmítnuto, nevyhodnotil tuto zprávu s tím, zda byl tento postup úřadu v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (čl. 32), ustanovením § 12 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, a ustanovením § 4 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, upravující příjem dokumentů. Pokud postupoval úřad v souladu s uvedenými normami, pak nemohl žalobkyni zkrátit na jejích právech.

[7] Krajský soud nevzal v potaz, že žalobkyně byla prostřednictvím svého zástupce informována o tom, že zprávu nelze považovat za doručenou, přesto však na upozornění nereagovala, stejně jako judikaturu, podle které platí, že činí-li účastník úkon vůči správnímu orgánu prostřednictvím e-mailu, tedy nezaručeným prostředkem komunikace, je na něm, aby zjistil, zda podání skutečně došlo do dispozice správního orgánu.

[8] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že k prokázání svých tvrzení nepředložila pouze *print screen* odeslaného e-mailu, ale také potvrzení o (ne)přijetí tohoto e-mailu z důvodu absence elektronického podpisu; k dostatečnosti tohoto důkazu odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalobkyně nadto soudu předložila také originální soubory obsahující e-maily a navrhovala znalecký posudek. Konstatovala, že správní orgán mohl předložit důkazy o tom, že elektronická podatelna nebyla nastavena tak, aby nepřijímala e-maily bez elektronického podpisu. Jelikož k tomu nedošlo, pak vše svědčí právě ve prospěch žalobkyně. Ze stěžovatelem citovaných právních norem žádným způsobem neplyne, že by správní orgány mohly odmítat elektronická podání bez elektronických podpisů a jsou proto nepřiléhavá. Žalobkyně rovněž uvedla, že prokázala, že se e-mail dostal do dispozice správního orgánu, který ho ale odmítl přijmout. Takový postup však možný není.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal ji napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Stěžejním pro posouzení věci bylo, zda správnímu orgánu bylo řádně doručeno odvolání žalobkyně [ve smyslu § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“)], a zda žalovaný postupoval správně, pokud napadeným rozhodnutím odvolání zamítl pro opožděnost.

[12] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně posuzoval obdobné případy doručení (resp. nedoručení) e-mailových podání. Konstatoval, že je nutné v případě takového doručování rozlišovat v zásadě dvě situace. První z nich je ta, kdy jedna strana (ať už je jí správní orgán nebo účastník řízení) elektronickou zprávu odešle, tato zpráva je doručena do e-mailové schránky (elektronické podatelny) strany druhé, čímž se dostane do její dispozice; následně však může dojít k jejímu vyhodnocení jako „nevyžádané“ zprávy, a to např. jako spam (nebo jako v nynější věci může být schránka nastavena tak, že při absenci elektronického podpisu takové podání odmítá přijmout). Nejvyšší správní soud v takové situaci vyhodnotil, že nezaregistrování takto doručené zprávy ze strany účastníka řízení jde k jeho tíži. Druhou možností pak je situace, kdy se strana pouze pokusí doručit elektronickou zprávu do e-mailové schránky (elektronické podatelny) druhé strany, ovšem toto odeslání se vůbec nezdaří, neboť interakce požadovaného příjemce zprávy se serverem (IP adresou) odesílatele je znemožněna díky funkci *black-listu* nebezpečných adres vyhodnocovaných poskytovatelem služeb v oblasti bezpečnostních produktů, s nímž má požadovaný příjemce uzavřenu soukromoprávní smlouvu o provozování této služby. Za těchto okolností se naopak taková zpráva nikdy nedostane do dispozice druhé strany, neboť na virtuální „cestě“ od odesílatele k příjemci je zablokována a jako nedoručená se „vrátí“ odesílateli, o čemž je tento automaticky informován (srov. k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2019, č. j. 2 As 153/2018 - 31, nebo ze dne 15. 12. 2015, č. j. 9 As 223/2015 - 35).

[13] Pro posouzení dané věci je rozhodné, že podání žalobkyně se dostalo do dispozice správního orgánu, obdobně jako je tomu v prvně citovaném případě (viz bod [12]). Bylo výlučně na něm, jakým způsobem nastaví svou elektronickou podatelnu, a pouze on rozhodoval, zda zprávu zpracuje či její přijetí odmítne. Postup správního orgánu byl přitom takový, že odmítl akceptovat podání žalobkyně, které nebylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem. Podle § 37 odst. 4 s. ř. je přitom možné učinit podání také pomocí veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu, a to za podmínky, že toto podání bude do 5 dnů potvrzeno. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 70, k tomuto ustanovení konstatoval, že v případě splnění výše uvedené podmínky doplnění podání ve lhůtě 5 dnů je pak možné takové podání postavit naroveň klasickému podání v písemné formě či ústnímu podání do protokolu. Judikatura zdejšího soudu označuje takové podání jako „nekvalifikované“;

jak již bylo uvedeno, zákon počítá v tomto případě s včasným potvrzením (resp. doplněním) takového podání, čímž se původní podání stane perfektním. Správní orgán je pak povinen s takovým podáním jako s perfektním podáním nakládat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2016, č. j. 5 As 134/2015 - 25).

[14] K námitce stěžovatele, podle které nestačí pouhý *print screen* obrazovky žalobkyně k prokázání toho, že odvolání se dostalo do sféry správního orgánu, Nejvyšší správní soud uvádí, že tyto fotokopie nebyly jedinými důkazy. Žalobkyně doložila nejen *print screen* původního podání, ale také odpověď, jež jí byla zaslána v reakci na toto podání správním orgánem prvního stupně. Krajský soud vycházel mj. také z informace Městského úřadu Jeseník, podle které bylo na elektronickou podatelnu městského úřadu dne 2. 8. 2017 ve 23:00 doručeno odvolání z adresy info@odvozvozidla.cz; protože však nebylo toto podání podepsáno platným elektronickým certifikátem, byl e-mail automaticky odmítnut a na doručení bylo reagováno automaticky vygenerovanou zprávou. Nejvyšší správní soud proto s ohledem na shora uvedené závěry učiněné již dříve konstatuje, že podání se do sféry správního orgánu dostalo. Až v důsledku nastavení schránky správního orgánu došlo k odmítnutí přijetí podání. Tato skutečnost ovšem nemůže jít k tíži žalobkyně. Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že konstantní judikatura zdejšího soudu vzhledem k četným snahám skupin zástupců snažících se hledat procesní pochybení správních orgánů i soudů a různými způsoby obejít zákonné požadavky konstatovala, že je odpovědností účastníka, jaký zvolí v řízení postup, a to včetně volby komunikačních prostředků, a musí tedy i akceptovat rozdíly, které z povahy jednotlivých komunikačních prostředků plynou. Účastník má tedy na výběr, zda využije některou z klasických metod doručování, kterými jsou poštovní podání a podání prostřednictvím datové schránky, či zda zvolí některý z neformálních způsobů komunikace, jako je právě e-mail. Zákon takovou alternativu umožňuje, nicméně účastník řízení musí mít na paměti, že s takovými metodami mohou být spojena určitá rizika. Ačkoliv by tedy byla namíste také větší obezřetnost samotného zástupce žalobkyně, kterou by bylo možné očekávat, nelze postup správního orgánu, kterým odmítl podání přijmout pro absenci elektronického podpisu, pro shora uvedené akceptovat. Námitky stěžovatele nejsou proto důvodné.

[15] Stěžovatel poukázal také na to, že krajský soud neposoudil možné odmítnutí podání bez zaručeného elektronického podpisu s ohledem na jím citovanou právní úpravu. Odkazovaná ustanovení však nestanoví možnost odmítnout podání bez elektronického podpisu; čl. 32 nařízení č. 910/2014 stanoví toliko postup při ověřování kvalifikovaného elektronického podpisu, obdobně jako § 12 zákona č. 297/2016, který se na ustanovení čl. 32 odkazuje. Stěžovatel nadto nespecifikoval, proč považoval za správný postup v případě odmítnutí elektronického podání a které konkrétní pasáže jím citované právní úpravy měly jeho závěry podporovat. Rovněž tak neučinil ani v případě odkazu na § 4 vyhlášky č. 259/2012 Sb. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou ani tuto námitku stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl.

pokračování

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1, věty první, s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[18] Žalobkyně byla ve věci plně úspěšná, a proto stěžovatel je povinen zaplatit jí náhradu nákladů řízení. Její výši stanovil Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, na 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (sepis vyjádření ke kasační stížnosti) a paušální náhradu hotových výdajů 300 Kč, celkem tedy částku 3 400 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu